

ชื่อโบราณสถาน ถ้ำเป็องแบบ

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

สถานที่ตั้ง หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านทำเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม

รายละเอียดโบราณสถาน ถ้ำเป็องแบบเป็นถ้ำและเพิงผาในภูเขาหินปูนลูกโดด สูงประมาณ ๕๐ เมตร ล้อมรอบด้วยที่ราบซึ่งเป็นพื้นที่เพาะปลูก พืชเศรษฐกิจของชุมชน ได้แก่ ยางพารา กล้าย เงาะ สะตอ กาแฟ มันสำปะหลัง มีสำนักสงฆ์และบ้านเรือนราษฎร แหล่งโบราณคดี อยู่ห่างจากคลองมะเลาะ ๑๒๖.๕ เมตร คลองมะเลาะมีต้นน้ำมาจากภูเขาน้ำลาด ไหลคดเคี้ยวไปบรรจบกับแม่น้ำพุมดวงแม่น้ำพุมดวง ซึ่งไหลไปรวมกับแม่น้ำตาปี ออกไปสู่อ่าวไทยที่แม่น้ำบ้านดอน สุราษฎร์ธานี โพรงถ้ำและเพิงผาที่พบหลักฐานการอยู่อาศัยของมนุษย์ มี ๓ ตำแหน่ง คือ ถ้ำบน (ถ้ำเป็องแบบ ๑) เป็นโพรงถ้ำขนาดใหญ่ที่สุด จากหลังคาถ้ำมีช่องแสงสูงจากระดับพื้นดินล่าง ๑๒ เมตร ถ้ำล่าง (ถ้ำเป็องแบบ ๒) เป็นเพิงผากิ่งโพรงถ้ำ สูงจากระดับพื้นดินล่าง ๑.๘๐ เมตร ถ้ำหลังเขา (ถ้ำเป็องแบบ ๓) เป็นเพิงผา เพดานต่ำ สูงจากระดับพื้นดินล่าง ๑๕ เมตร

จากการศึกษาแหล่งโบราณคดีถ้ำเป็องแบบ กรมศิลปากรทำการสำรวจ ขุดค้นตามโครงการโบราณคดีเขื่อนเชี่ยวหลาน ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๕-๒๕๒๖ พบหลักฐานการอยู่อาศัย ๒ ช่วงสมัย จากร่องรอยการทับถมของชั้นดินและโบราณวัตถุที่พบ คือ ชั้นผิวหน้าดิน พบหลักฐานของสมัยประวัติศาสตร์ (รัตนโกสินทร์) และชั้นร่องรอยหลักฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ซึ่งปรากฏหลักฐานที่น่าสนใจ ได้แก่ โครงกระดูกมนุษย์ (ไม่ครบส่วน) กระดูกและฟันสัตว์ มีทั้งสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ สัตว์ปีก เปลือกหอยชนิดต่างๆ ได้แก่ หอยบก หอยน้ำจืด หอยทะเล ชั้นส่วนก้ามปู เมล็ดพืชป่าบางชนิด เศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดาตกแต่งผิวด้วยลายเชือกทาบมีรูปทรงต่างๆ กัน คือ หม้อก้นกลมแบบหม้อดินหุงข้าว หม้อสามขา หม้อมีสันภาชนะรูปจอกปากผาย แท่นฝังถ้วยรูปเขาสัตว์ แท่นรองหม้อ ลูกกระสุนดินเผา สำหรับเครื่องมือหิน พบเครื่องมือหินกระเทาะขนาดและรูปทรงต่างๆ กัน เช่น เครื่องมือแกนหิน เครื่องมือลักษณะใบมีด ค้อน ทั้ง หินลับเครื่องมือขวานหินขัด สิวหินขัด หินทุบเปลือกไม้ กำไลหิน และเศษถ่าน

ถ้ำเป็องแบบมีสภาพเหมาะสมต่อการใช้เป็นที่อยู่อาศัยของคนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ซึ่งรู้จักนำหินมากระเทาะและขัดแต่งเป็นเครื่องมือ โดยใช้เครื่องมือหินกระเทาะและเครื่องมือหินขัดควบคู่กันไป รู้จักทำภาชนะดินเผาเพื่อหุงหาอาหารและใส่อาหาร ภาชนะมีลักษณะและรูปร่างที่เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย รู้จักทำผ้าขึ้นใช้เอง โดยทำจากเปลือกไม้ ยังไม่พบหลักฐานการเกษตรกรรม จึงน่าจะดำรงชีวิตด้วยการเก็บของป่าล่าสัตว์ ตามสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยรู้จักการขัดแต่งหินเป็นเครื่องมือประดับ อาจมีประเพณีการฝังศพเฉพาะส่วนหรือการฝังครั้งที่ ๒ มีการติดต่อกับชุมชนใกล้เคียงทะเล อายุสมัย กำหนดอายุจากตัวอย่างถ่าน กระดูกสัตว์ และกระดูกมนุษย์ ด้วยวิธีเรดิโอคาร์บอนโดย กองเคมีสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ กรุงเทพมหานคร กำหนดอายุประมาณ ๔,๗๕๐+๒๑๐ ถึง ๖,๕๑๐+๓๖๐ ปี (กรมศิลปากร ๒๕๓๑ : ๙๑ - ๙๓)

ถ้ำเมืองแบบ

ต.บ้านท่าเนียน อ.คีรีรัฐนิคม

